

Neomenia Zygonis in anno Nicano contigit Septemb. xlii. horis 7, 38'. à meridie; à quo diei cardine feriarum epilogismus incipit. Hæc prima methodi pars. Altera in novilunii inquisitione posita est; cuius finis est novilunium investigare, quod à Zygonis Neomenia proximè incipit. Quam in rem primum Tabula proponitur pag. 299. quæ noviluniorum Zygonis characterissimos in annis expansis 76. exhibet, unâ cum epactis ambabus, id est Tropica, & Juliana. Est autem Juliana epacta, quæ ad eum diem adscribitur, in quem cadit novilunium; cuiusmodi Epactarum series à Januario, vel Martio incipit. Tropica verò à primi Zygonis Neomenia ducit initium; quæ xxvi. Octobris inuit. Unde ad eum diem, xxx. quæ est Epacta prima omnium, appingitur in hoc iv. de Temporum Emendatione libro. In Ifagogicis verò Canonibus, xxix. Epacta ducit agmen. Porro Novilunia illa, quæ in Tabula ista describuntur, sunt ea, quæ primis lxxvi. annis contigerunt, cum Zygonis Neomenia adhuc circa xxv. Octobris confisteret. Huic adjuncta est alia Tabula collectorum annorum, quæ characteres, hoc est feriarum, horarumque res-dua præbet, quæ detractis septem omnibus remanent, unâ cum diebus, horisque tam *μεταμπίσιως* lunaris in anno Tropico, quam *πρωτομπίσιως* in anno Juliano. Jam Tabularum usus est ejusmodi. Colligitur characterissimus novilunii primum in annis collectis: deinde in expansis. Tum dies *μεταμπίσιως*, & *πρωτομπίσιως*. Post hæc *μεταμπίσιως* dies de epacta Tropica ad vetus novilunium in Tabula expansionum annorum adscripta, deducuntur. quod reliquum est dabit epactam Tropica; quam in Calendario, sive Hemerologio cælestis anni requirit in mense Zygone. Ea diem Zygonis ostendit, quo novilunium accidit. Cum autem major epacta de minore subducitur, antecedentis mensis epacta, sive xxx. five xxx. sint, adjiciuntur, ut ex toto collecto fieri possit deductio. Postea *πρωτομπίσιως* dies ad epactam Julianam, quæ veteri novilunio in eadem expansionum annorum Tabula congruit, adduntur. Quod si summa collecta tricenarium numerum excedat, prout mensis Julianus, in quo vetus erat novilunium, epactas habet xxx. vel xxix. alterutro detracto, residuum erit epacta Juliana, quam in Julianorum dierum contextu proximè ab Zygonis Neomenia reperies. Ea sedes erit novilunii. Exemplo res tota facilius redditur. Sit annus idem, qui supra propositus est, Christi 1622. qui est Periodi Julianæ 6335. mundi, ut Scaligeri placet, 5572. inens ab autumno. Jam Zygonis Neomenia deprehensa est à nobis in Septembris xiv. feria 7. Proximè minor in Tabula noviluniorum in annis collectis, quæ est pag. 300. est annus 5548. cuius character 1, 8, 940. *μεταμπίσιως* 23, 21, 492. hoc est dies ferè 24. At *πρωτομπίσιως* 17, 15, 140'. Reliqui sunt anni 24. qui in Tabula expansionum, pag. 299. habent characterem 4, 10, 528. Novembris xi. epacta Tropica xiv. Juliana xi. cyclo Lunæ Judaico vi. Characteres utriusque conjuncti faciunt 5, 19, 388. characterem novilunii Zygonis in anno Christi 1622. epacta Tropica est xiv. de qua deducendi sunt dies xxiv. *μεταμπίσιως* *σκληραϊκῆς*. Quoniam igitur Scorpionem epactæ sunt xxix. (Totidem enim Scorpionem antecedunt) ideo ad xiv. adduntur xxix. & ex xlii. deductis xxiv. restant xix. Epacta Tropica novilunii Zygonis in anno Christi 1622. Hæc autem in Calendario ad xli. Zygonis apposita cernitur. Quare die Zygonis xlii. novilunium contigit. Epactæ *πρωτομπίσιως* xvii. addite ad Julianas xi. dant xxviii. Julianam epactam novilunii, quæ proximè à xiv. die Septembris, quo Neomenia Zygonis committitur, competit Septembris xxv. in quem cadit Zygonis duodecima dies.

Hæc summa est methodi Scaligerianæ, quam longè brevius, faciliusque complexi sumus, quam auctor ipse nugacis artificii, qui in eo periclitando plurimum implicat. Nam pag. 301. cum exemplum adferret Novilunii per metemprosin, & proemprosin erudiendi in anno Mundi centesimo, Perio-di Julianæ 864. postquam Novilunii characterem ex annis collectis, & expansionis indagavit, nempe 1, 4, 748. Epactam verò Tropica xiv. Julianam xi. quæ ambæ incidunt in xvi. Zygonis diem in Hemerologio, Octobris xi. (scribendum Novembris) mox ista subjicit. Sed quia hæc variare possunt, propter celerem medium motum Noviluniorum, & propter Characterem Neomenia Zygonis, quare prius characterem Zygonis

ex Tabula Solis. Fuit igitur character Neomenia Zygonis, 5, 2, 49'. hoc est feria v. A quinta feria ad primam inclusivè sum. Itaque quare in Calendario 3. in Columna characteris. Atque is numerus est de regione 13. Zygonis, qui componitur cum 5. abjecto septenario, dat feriam primam Novilunii Zygonis. Ergo Novilunium contigit non in 14. Zygonis, ut ostendebat Tabula annorum expansionum, sed in 13. die. Hæc sunt dormientis infomnia. In exemplo allato Neomenia lunaris convenit xvii. Zygonis, non xlii. vel xiv. Deinde Character Zygonis cum characterè Novilunii ridiculè confertur, & utriusque *ἀσφροσεν* quaritur in littera Characteris. Siquidem xlii. ad iv. Zygonis diem, & ad xi. xviii. ac xxv. adscripta sunt, non ad xlii. cui convenit. Tum reliqua vana sunt, & *ἰσων* *πρωτομπίσιως*. Anno Julianæ Perio-di 864. inisse docet annum epochæ suæ centesimo. Novilunium xi. Octob. Quid oscitantis tota ista methodi tractatione? Anno 864. Perio-di Julianæ centesimo primus annus ab epocha Scaligeriana cæpit. Hujus enim primus inchoatur anno Perio-di Julianæ 764. Unde perpetua methodo ex anno Perio-di Julianæ auferri jubet 765. Itaque p. 294. cum Zygonis Neomeniam investigaret in anno Christi 1595. qui est Perio-di Julianæ 6308. abjectis 763. residuus facit 5545. Proinde uti crassus hoc loco, ita perspicuus est error. Consule Astronomorum abacos. Invenies anno Perio-di Julianæ 864. Octob. i. vel 11. Novilunium incurrisse, & Octob. xxxi. cyclo Lunæ ix. Quare in Ptolemaicis Mulleri tabulis, quæ ad Perio-di Julianæ methodum applicantur, Novilunium cadit in Octob. i. horis à media nocte 15, 58'. Alterum item Octob. xxxi. horis 4, 42'. à media nocte, in meridiano Frisico. In Hierosolymitano verò, quod Frisico orientalius est horis duabus, & scrupulis 24. primum Novilunium Ptolemaicum incidit in Octob. i. horis 18, 22'. à media nocte: ejusque character Judaicus esset 4, 6, 22'. Posterioris verò Judaicus character esset 5, 19, 6'. utrobique à meridie. Quid igitur cogitabat Scaliger cum anno Perio-di Julianæ 864. Novilunium conjiceret in undecimam Novembris?

Ut igitur hanc ἀπερσιζήσιν Scaligeri suapte in methodo castigemus, vera, & accurata, ex ejus regulis, hæc anni 864. delineatio fuerit. Ab anno 864. detractis, ex perpetua regula 763. residui sunt 101. Quare in Tabulis anni Tropici primum in annis collectis proximè minorem 76. cuius character est 3, 10, 24'. *πρωτομπίσιως* *χρονική* dies 0, 13, 36'. Reliquos annos require in expansis antecedente Tabula. ii. sunt 25. quorum characterissimus 2, 22, 14'. cum superiori conjunctus dat Zygonis Neomeniam anno 864. Perio-di Julianæ 6, 8, 38'. *πρωτομπίσιως* annorum xxv. quæ est dierum 0, 4, 28'. cum superiori annorum lxxvi. dat *πρωτομπίσιως* dies 0, 18, 4'. Hi de horis 2, 32. à meridie diei xxv. Octobris; ubi prima Neomenia Zygonis anno 764. reperta est; deducti relinquunt Zygonis Neomeniam in Octobris xxiv. horis viii. post meridiem. quod in tempus & character Zygonis aptissime quadrat. Est enim 6, 8, 38'. hoc est horis 8. à meridie ejusdem diei xxiv. Octobris; unde epilogissimus est feria, Cyclo Solis xiv. litt. F. Volo Novilunium Zygonis ejusdem anni deprehendere. Primum in annis expansis quero proximè minorem numerum. Is est 79. qui characterem habet adscriptum 3, 18, 202. Metemprosin verò 0, 7, 924. Proemprosin 0, 5, 860. Postea in annis expansis reliqui 25. characterem habent 1, 19, 324. qui cum superiore compositus dat 5, 13, 544. characterem Novilunii Zygonis in anno 864. Epacta Tropica est xxiv. Juliana, est xvi. quæ ambæ in Hemerologio reperuntur Zygonis vii. Novembris i. Non-dum-metemprosofos, vel proemprosofos dies integra colligitur. Verumtamen ἀπερσιζήσιν Novilunium in xxxi. diem Octobris convenit. Nam feria 5. Judaicè cæpit à vespere diei xxx. Octobris, adeoque Novilunium medium commisit est hora 7, 544. à media nocte diei xxxi. secundum Judaici computi hodierni calculum. Atque hoc idem momentum *πρωτομπίσιως* ipsa reddet, si horas 5, 860. deduxeris de Novilunio anni xxv. epochæ, hoc est Perio-di Julianæ 788. qui eodem Cyclo præditus est cum anno 864. nempe Judaicè 7. Juliano 9. Si enim ab horis 19, 324. post vespere diei xxx. Octobris, detrahas horas 5, 860. *πρωτομπίσιως* lunaris, relinquentur horæ 13, 544. à vespere ejusdem diei tricesimæ Octobris; quod quidem in tempus Novilunium anno 864. competit, Zygonis vii. Cujus Neomenia *πληκῆς* inuit Octob. xxv. non xxvii. ob *πρωτομπίσιως* Tropica. Hæc

Hæc facti sunt, ut Scaligerum id sua ipsius arte turbantem, imo omnia conturbantem, in viam reducamus. Ex quo conjectura fieri possit, quam sit totum illud & magis contextum artificium inextricabile, ac molestum, cuius in ambagibus, ac salebris harentem artificem ipsum alieno ductu regi, explicarique oportuit.

CAPUT XXXIX.

Refelluntur, quæ de anno cælesti in Ifagogicis Canonibus tradita sunt, cap. iv. lib. I. & III.

EADem ferè est in Ifagogicis Canonibus cælestis anni, & Calendarii conformatio; praxis, ac methodus non multum dissimilis, nisi quod per longiores canonum, & cautionularum anfractus ad eadè usque, lectoris studia fatigat. Fimisdem, qui & superioris; anni cardines, & ingressum Solis in signa deprehendere; ita ut menses singuli dodecaterioris singulis, & mensium Neomenia punctis ipsis ingressus in ca Solaris proximè respondeant. Accedit & *πρωτομπίσιως*, ac *μεταμπίσιως* doctrina ad Zygonis Novilunia; & ἀπερσιζήσιν mensium Judaicorum, quando mense veteri, qui initio intra Zygonem cadebat, καὶ ἑσπέραιων ultra Zygonis terminos pessum elapsi, alter mensis, qui hunc antecedit, Judaicus in Zygonis possessionem invadit. Sed theatralis hic pompa major, & frequentiores doctrinæ finis: quos cum evolveris, ac te diu, multumque cruciaveris, meros inde fumos tanto labore consequeris. Etenim quo methodus universa nititur, id falsissimum, & Mathematicorum omnium decretis, & observationibus contrarium est: Alphonsum annum quibusvis temporibus æquinoctiorum, & Solstitiorum momenta representare. Quod cum hætenus oppugnatum à nobis, & invictis rationibus confutatam fuerit, ne nimis otiosus, & à melioribus occupationibus derelictus sit, qui in perdifficili, eademque vanissima methodo condiscenda bonas horas perdidit. Jam quæ de anno Tropico, ejusque multiplici genere in lib. III. & in Ifagog. cap. 14. disputantur à Scaligero, ea nos superiori Dissertatione plenius excussimus. Reliqua de perio-dis anni Tropici, Tetracoseteride, de quæ epactis Saracenicis, Terminis Paschalibus, & mensium substitutionibus, quæ eodem capite continentur, in suum locum reservamus, nimirum in sequentem librum, ubi per Calendarii castigatione contra Scaligerum in certamen veniemus. Hoc enim locus ille postulat, in quo de anno Nicano, neque ejus reformatione peculiari capite sermone instituit. Interim pauca quadam ejusdem, in quo modo versamur, argumenti ex capite illo iv. lib. III. libanda, & coarguenda sunt.

In illo itaque capite super Tropici anni quantitate, & *σκληραϊκῆς* lunari plurimum à se ipso discrepat: & nonnulla quoque in hoc de temporum emendatione libro pugna cernitur. Pag. 302. hujus quart libri, annum Tropicum statuit diem 365, 5, 886. hoc est 365, 5, 49', 13", 20". Ideo discrimen Tropici anni, quo à lunari distat, & superatur, horæ unius, & 1041 facit; ut sic Enneadecateris Tropica dierum 6939, 14, 634; lunaris 6939, 16, 595. Ita Tropica Enneadecateris minor est Juliana horis 3, 446. quæ divisa per 19, dant quilibet anno scrupula horaria Judaica 194. Ea detracta de Juliano quadrante relinquunt anni Tropici quantitatem 365, 5, 886. Atqui Tropicus annus, quo utitur in hoc lib. de Emend. Temp. definitur ab illo diebus 365, 5, 49', 16". Hoc primum *επισημασμεν*, scrupula 49', 16", in Judaica conversa, reddunt 886, & præterea 603 scrupula secunda, quæ 76 sunt in singulis horariis. Sed hæc levia. In Ifagogicis Canonibus major inconstantia. Cum enim post longam de anno Tropico disputationem, in eo tandem constitisset, ut annus dierum sit 365, 5, 49', 12", 11", ac Gelalæum modum, qui est 365, 5, 48', 53", tamquam justo breviorum, repudiasset, eique prætulisset Alphonsum; postea tamen alteram in formam per summam imprudentiam delapsus est, quæ Gelalæa ipsa multo brevior est. Scribit

enim pag. 206; lunarem Enneadecateridem minorem esse Juliana hora 1, 485, majorem verò Tropica horis 2, 75. quod est *ἀσφροσεν* Tropica Enneadecateridis, & lunaris. Ex quo in annis cccxviii. *μεταμπίσιως* Epactæ contingere docet. Enneadecateris ex Scaligeri, & Judæorum placitis, dies colligit 6939, horas 16, 595, quæ detracta de Juliana Enneadecateridos modo, hoc est 6939, 18, relinquunt 1, 485. De lunari verò si horas 2, 75, deducas, relinquetur Enneadecateris Tropica dierum 6939, 14, 520. quam si de Juliana subducas, Julianæ, & Tropica Enneadecateridos discrimen confiet horarum 3, 560, quæ sunt scrupula Judaica horaria 3800. Ea per 19. divisa dant *ἀσφροσεν* anni Tropici, & Juliani, 210, & ostenta 40, cuiusmodi in horario scrupulo sunt 76. Igitur si de anni Juliani modo, hoc est 365, 5, 1080, deducas 210, 40, habebis annum Tropicum dierum 365, 5, 869, 36, hoc est 365, 5, 48', 16", 40", qui modus Gelalæo longè minor est; nedum Alphonsum assequitur. Quanta hæc ἀπερσιζήσιν, & somnolentia? At ecce subinde major. Nam eadem pagina, annotatione x, dicit *ἀσφροσεν* anni Tropici ab Juliano esse 10', 48". Hoc modo Tropicus annus erit 365, 5, 49', 12". Verum si Enneadecateridos utriusque discrimen est horarum 2, 75, singulorum annorum differentia erit 11', 43", 20". Quod est immane, & à Scaligero damnatum. Rursus ex eo, quod Enneadecateris Tropica ab lunari vincitur horis 2, 75, decernit cyclum *σκληραϊκῆς* *σκληραϊκῆς*, id est, quo vertente lunaris Neomenia uno die præcipitatur in anno Tropico, fitque *μεταμπίσιως* ab Epacta majore ad minorem, esse annorum cccxviii, sive Enneadecateridos xlii. Quod non solum pag. 206. docet, sed etiam lib. II. cap. iv. de anno cælesti, in definit. viii. *Ἐπισημασμεν*, inquit, *σκληραϊκῆς* *μῆνα* Luna, est motus solaris in antecedentia Luna post se relinquens, & ejus epocham post aliquot Enneadecateridos anticipans uno die. Mox Defn. ix. *Κύκλος* magnus *σκληραϊκῆς* *σκληραϊκῆς* est *ἔσθια* Enneadecateridos xlii, hoc est annorum cccxviii, quo intervallo Sol Lunam anteverit die uno, & horis duabus. Atqui *ἀσφροσεν* unius Enneadecateridos, hoc est horæ 2, 75, duodecies multiplicatam horas 24, 900. tantummodò, non horas excurrentes duas colligit. Quod si in cyclis xlii. *σκληραϊκῆς* fieret diei 1, horarum duarum, multo brevior esset cycli Tropici modus. Etenim Enneadecaterides lunares xlii, sive anni cccxviii, diebus constant 832766, 660. deduc horas xxvi, reliquæ erunt Tropica Enneadecaterides xxii. dierum 83275, 4, 660, quæ per xlii. divisa dabunt unicuique Tropica Enneadecateridi dies 6939, 14, 415'. Ita anni singuli Tropici dies auferent 365, 5, 306, 4, id est 365, 5, 17'. Hoc verò anni portentum est. Adeo fædè methodum omnem cælestis anni permiscet. Porro si hujusmodi definitur diebus cccxv, v, 49', 12", erant Judaicis rationibus, cccxv, 5, 885, 45'. Cyclus decemnovennalis erit 6939, 14, 626, 30'. *ἀσφροσεν* anni Tropici, & Juliani hor. 1, 1048, 45'. In cyclis xlii. *μεταμπίσιως* est horarum 23, 703, 15'. Quod si annus sit dierum 365, 5, 49', 13", 20", Metemprosin cyclorum xlii. erit horarum 23, 612. In cyclis xlii, qui sunt anni cccxviii, in priori forma, *μεταμπίσιως* est diei 1, hor. 1, 671, 60. In posteriori, diei 1, hor. 1, 573. Hæc ostendant *μεταμπίσιως* lunarem, in Ifag. præsertim Canonibus perperam circumscriptam à Scaligero annis cccxviii; cum hoc in libro cccxviii statuisset. tum pessimè annis cccxviii. diei unius, & horarum II. *μεταμπίσιως* attribui. Quod si verum esset, uti post annos cccxviii. *μεταμπίσιως* ad epactam proximè sequentem sit, ut, exempli causâ, à xxix. ad xxviii: ita post duodecies cccxviii. annos, non ad proximam, sed ad tertiam progredieretur à xxviii. ad xxvi. Atqui in Tabula III. *σκληραϊκῆς* lunaris, cap. iv, perpetua, & constans est unius tantum diei *μεταμπίσιως*. Ut enim post annos cccxviii, transitus sit cyclo mundi 1, ab Epacta xxviii. ad xxvii: ita post annos 2736, eodem cyclo *μεταμπίσιως* incidit ab epacta 16, ab 15; non, ut postulabat Scaligeriana definitio, ad 14. Reliqua capituli illius iv. præcepta postea ad examen vocabuntur.